

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/40/2023
Identifikačné číslo spisu:	5121208161
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5121208161.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: P. F., narodený XX. F. XXXX, B., F. XXX/XX, zastúpený: JUDr. Peter Váchan, advokát s.r.o., so sídlom v Žiline, Pavla Mudroňa 1191/5, proti žalovanému: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Prievozská 2, zastúpený: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Prievozská 2, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 13Csr/1/2021, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 22. septembra 2022 sp. zn. 9CoSr/1/2022, takto

rozhodol:

Dovolenie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12. apríla 2022, č. k. 13Csr/1/2021-102 zrušil rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Asociácii pre arbitráž so sídlom Vansovej 2, Bratislava pod spisovou značkou SRSAspA 00394/21 zo dňa 20. júla 2021. Žalobcovi proti žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Uviedol, že v prejednávanej veci predmetný rozhodcovský rozsudok vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko rozhodcovský súd sa vôbec nezaoberal podstatnou otázkou, a to otázkou či žalovaný bol v čase rozhodcovského konania nositeľom pohľadávky uplatnenej v predmetnom rozhodcovskom konaní, t. j. nezaoberal sa otázkou či žalovaný bol aktívne vecne legitimovaný na podanie návrhu na začatie rozhodcovského konania z 29. marca 2021, ktorý návrh bol rozhodcovskému súdu doručený 31. marca 2021, pričom otázku vecnej legitimácie musí skúmať aj rozhodcovský súd ex offo. Stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, konkrétne v rozpore s ustanovením § 53 ods. 9 OZ, a toto porušenie malo vplyv na výsledok sporu.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 22. septembra 2022 sp. zn. 9CoSr/1/2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a rozhodol, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu ako vecne správne

potvrdil.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodil z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozhodnutia oboch stupňov súdov a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie, resp. aby zmenil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a žalobu zamietol. Uviedol, že konanie trpí vadou, porušením jeho práva na spravodlivý proces, rozsudok odvolacieho súdu bol odôvodnený zmätočne. Podané dovolanie odôvodnil takisto ustanovením § 421 ods. 1 písm. b) CSP s tým, že rozsudok okresného aj krajského súdu spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci. Mal za to, že žaloba zatiaľ nebola súdu riadne doručená, nakoľko ho podala osoba bez autorizácie a nemožno naň prihliadať. Uviedol, že nedostatkom odporu bol nedostatok podpisu zástupcom žalovaného, ktorý nedostatok v prípade elektronického podania predstavuje neodstrániteľný nedostatok.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalovaného navrhol, aby dovolací súd odmietol dovolanie žalovaného v zmysle § 447 písm. f) CSP, keďže nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi a nebolo vymedzené spôsobom uvedeným v ustanovení § 431 až § 435 CSP. Žiadal náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

5.1. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

5.2. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

5.3. Podľa § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 431 ods. 1 a 2 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

5.4. Podľa § 440 CSP dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi. Tento postup súvisí s dôsledným zachovávaním dispozičného princípu a princípu právnej istoty, ako aj procesnej zodpovednosti strán za ochranu svojich práv. Odstraňovanie nedostatkov rozhodnutia a konania jemu predchádzajúceho prostredníctvom opravných prostriedkov je v dispozícii strán konania (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1417 - 1422).

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015,

4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Najvyšší súd v rámci dovolacieho konania neplní úlohy prvostupňového či odvolacieho súdu ako tretej inštancie.

7. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Vo vzťahu k § 420 písm. f) CSP (ako v prípade ďalších vád zmätočnosti uvedených v § 420 CSP) platí, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil namietanej vady zmätočnosti, rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/8/2017, 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

10. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konania. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11. Zo strany právneho zástupcu žalobcu bolo doložené poverenie, na základe ktorého bola oprávnená osoba poverená na prijímanie, podávanie a autorizovanie všetkých podaní v elektronickej schránke právneho zástupcu žalobcu. Ide o podanie, ktoré možno považovať za podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe autorizované zaručeným elektronickým podpisom na základe poverenia JUDr. Máriou Kostolnou a teda na daný prípad nemožno aplikovať ustanovenie § 125 ods. 2 CSP, keďže nejde o podanie bez autorizácie.

12. Súd prvej inštancie správne postupoval, keď vec prejednal vychádzajúc z toho, že žaloba spĺňa všeobecné náležitosti podania. Súd prvej inštancie skúmal, či žaloba bola podaná oprávnenou osobou a dospel k správne záveru, ktorý odôvodnil v bode 9. rozhodnutia, na ktorý odvolací súd poukazuje. Je potrebné zamerať sa na materiálne posúdenie predloženého poverenia, pretože z obsahu spisu je nepochybné, že právny zástupca žalobcu autorizoval poverenie spôsobom podľa osobitného predpisu a to vo vzájomnej súvislosti s podpisom žaloby na to poverenou osobou. Nemožno hovoriť, že by išlo o podanie bez autorizácie (ust. § 125 ods. 2 CSP). V kontexte prejednávanej veci odvolací súd vníma námietky žalovaného ohľadom riadne nepodpísanej žaloby ako príliš formalistické. Niet pochyb o tom, že osoba, ktorá podpísala žalobu kvalifikovaným elektronickým podpisom bola jednoznačne identifikovateľná. Pokiaľ žalovaný poukazuje na rozhodnutie v inej veci, kde súd rozlišoval, že podanie podpísala Mária Kostolná ako fyzická osoba s uvedením rodného čísla, pričom na poverení bola identifikovaná dátumom narodenia a IČO-m, je potrebné podotknúť, že osobu neidentifikuje len IČO a

zároveň nejde o takú vec, pri ktorej sa vyžaduje podanie žaloby advokátom.

13. V predmetnom spore neboli splnené podmienky pre podanie dovolania, pretože zo strany súdov oboch inštancií nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a dôvody rozhodnutí nie sú zmätočné. Pokiaľ ide o podacie hárky v tomto smere dovolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 1Cdo/68/2023.

14. Dovolateľ namietal dovolací dôvod aj podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

15. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

16. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Právnym posúdením sa pritom rozumie činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu.

17. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

18. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

19. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

20. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu, zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna (v ďalšom texte len „právna otázka“). Musí byť splnená požiadavka, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a že išlo o jedinú právnu otázku, výlučne na vyriešení ktorej také rozhodnutie záviselo.

21. Najvyšší súd konštantne judikuje vo svojich rozhodnutiach, že len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Treba zdôrazniť, že o otázku relevantnú z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 CSP sa nejedná pri riešení otázky, či strana sporu uniesla dôkazné bremeno, bremeno procesnej zodpovednosti za výsledok v spore, pretože záver súdu o tom, či strana sporu (ne)uniesla dôkazné bremeno, ktoré ju v tom - ktorom spore zaťažovalo, spočíva v každom jednotlivom prípade na posúdení vysoko individuálnych konkrétnych skutkových okolnostiach, ktoré súd posudzuje v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov. Dovolací

súd totiž nie je v rámci dovolacieho konania oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, keďže je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

22. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine) ako aj procesnoprávna, (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, (vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 CSP, nevymedzí právnú otázku, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach; ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M., a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382).

23. Dovolací súd pripomína, že otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP vôbec musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. V prípade absencie náležitého vymedzenia právnej otázky najvyšší súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili/neriešili prvoinštančný a odvolací súd. Dovolateľ však právnú otázku nekonkretizoval.

24. V danej veci dovolací súd v zmysle § 420 písm. f) CSP zmätočnosťnú vadu nezistil, preto dovolanie v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c) CSP. V prípade nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolanie nie je prípustné podľa § 447 písm. f) CSP z dôvodu, že absentuje náležité vymedzenie právnej otázky prípustným spôsobom z dôvodu jej neurčitosti, vnútornej protirečivosti a hypotetickosti, t. j. dovolateľom uplatnený dovolací dôvod nebol vymedzený a konkretizovaný spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 v spojení s § 421 ods. 1 CSP. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie ako celok odmietol.

25. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.